

Shabbat Perek 14: Shemona Sheratzim

Mishná 1

A.) Texto y estructura

שְׁמוֹנֵה שְׂרָצִים הָאֲמֹרִים בְּתוֹרָה, הַצָּדָן וְהַחוּבֵל בֶּהֶן, חֲבִיב, וְשֶׁאֵר שְׂקָצִים וְרִמְשִׁים, הַחוּבֵל בֶּהֶן פְּטוּר.
הַצָּדָן לְצַרְדָּה, חֲבִיב, שְׁלֵא לְצַרְדָּה, פְּטוּר.
חֲחִה וְעוֹף שֶׁבְּרִשׁוֹתָו, הַצָּדָן פְּטוּר, וְהַחוּבֵל בֶּהֶן חֲבִיב:

B.) Glosario

bichos que se arrastran	רמש herir	לחבול bicho	שרץ
propiedad	רשות abominación	שקץ cazar	לצוד

וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא בְּשִׂרְיָו הַשְּׂרָץ עַל-הָאָרֶץ הַזּוֹלֵד וְהַעֹכֵבֵר וְהַצֵּב לְמִיָּהוּ: וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּזֵב וְהַכְּלִטָּה וְהַזּוֹמֵם וְהַתְּנַשְׁמֵת: (Levítico 11.29-30)

Y estos son aquellos que son tame para ustedes de entre las creaturas reptantes sobre la tierra: la comadreja y el ratón y las grandes lagartijas en su especie. Y el gecko, el cocodrilo, la lagartija, el lagarto de arena y el camaleón. (Jewish Publication Society)

Y estos tendréis por inmundos de los animales que se van arrastrando sobre la tierra: la comadreja, y el ratón, y la rana según su especie. El erizo, y el lagarto, y el caracol, y la babosa, y el topo. (traducción usual al español basada en la LXX y en la vulgata, aunque Rashi también comparte varios de estas asociaciones)

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 10.21, 24-25

12 אחד שמנה שרצים האמורין בתורה ואחד שאר שקצים ורמשים שיש למינן צידה הצד אחד מכולן בין לצורך בין שלא לצורך או לשחק בהן חייב הואיל ונתכוון לצוד וצד, שמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה, הצד את הישן ואת הסומא חייב. 24 הצד צבי זקן או חיגר או חולה או קטן פטור, המפרק בהמה חיה ועוף מן המצודה פטור, הצד חיה ועוף שברשותו כגון אווזין ותרנגולין ויוני עלייה פטור, הצד דבר שאין במינו צידה כגון חגבים חזיון צרעין ויתושין ופרעושין וכיוצא באלו הרי זה פטור. 25 רמשים המזיקין כגון נחשים ועקרבים וכיוצא בהן אע"פ שאינן ממיתין הואיל ונושכין מותר לצוד אותם בשבת, והוא שיתכוון להנצל מנשיכתן, כיצד הוא עושה כופה כלי עליהן או מקיף עליהן או קושרן כדי שלא יזיקו.

Mishná 2

A.) Texto y estructura

אין עוֹשִׁין הִילְמִי בַשַּׁבָּת, אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מֵי הַמֶּלַח וְטוֹבֵל בָּהֶן פְּתוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתְּבַשִּׁיל.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וְהֲלוֹא הוּא הִילְמִי, בֵּין מְרַבֵּה וּבֵין מוֹעֵט?!

וְאֵילוֹ הֵן מֵי מֶלַח הַמִּתְּרִין? נוֹתֵן שְׁמֹן בְּתַחֲלָה לְתוֹךְ הַמֵּיִם אוֹ לְתוֹךְ הַמֶּלַח:

B.) Glosario

aceite	שמן	sumergir	לטבול	salmuera	הילמי
al comienzo	בתחילה	pedazo de pan	פת	agua con sal	מי המלח

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 22.10

מערב אדם מים ומלח ושמן וטובל בו פתו או נותנו לתוך התבשיל, והוא שיעשה מעט אבל הרבה אסור מפני שנראה כעושה מלאכה ממלאכת התבשיל, וכן לא יעשה מי מלח עזין והן שני שלישי מלח ושליש מים מפני שנראה כעושה מוריס, ומותר למלוח ביצה אבל צנון וכיוצא בו אסור מפני שנראה ככובש כבשים בשבת והכובש אסור מפני שהוא כמבשל, ומותר לטבל צנון וכיוצא בו במלח ואוכל.

Mishná 3

A.) Texto y estructura

אין אוֹכְלִין אֶזוּבִּיּוֹן בַּשַּׁבָּת, לְפִי שְׂאִינוֹ מֵאֲכָל בְּרִיאִים, אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֵזֵר וְשׁוֹתָהּ אֶבּוּבְרוּעָה.

כָּל הָאֲכָלִין אוֹכֵל אָדָם לְרִפּוּאָה, וְכָל הַמְּשֻׁקֵּין שׁוֹתָהּ, חוּץ מִמֵּי דְקָלִים וְכוֹס עֲקָרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה.

אֲבָל שׁוֹתָהּ הוּא מֵי דְקָלִים לְצִמָּאוֹ, וְסָדֵךְ שְׁמֹן עֲקָרִין שֶׁלֹּא לְרִפּוּאָה:

B.) Glosario

raices	עֲקָרִים	te	אֶבּוּבְ-רוּעָה	purgante	אֶזוּבִּיּוֹן
su sed	צִמָּאוֹ	palma	דְקָלִים	saludable	בְּרִיאִי
aceite	שְׁמֹן	copa	כוֹס	purgante comestible	יוֹעֵזֵר

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 21.22

אוכל אדם אוכלין ומשקין שדרך הבריאים לאכלן ולשתותן כגון הכסבר והכשות והאזוב אף על פי שהן

מרפאין ואכלן כדי להתרפאות בהם מותר הואיל והם מאכל בריאים, שנה חלתית מקודם השבת והרי הוא שותה והולך מותר לשתותו בשבת [אפילו] במקומות [שלא] [שנהגו] [נהגו] הבריאים לשתות החלתית, ושותין זיתום המצרי בכל מקום.

Mishná 4

A.) Texto y estructura

החושש בשניו- לא יגמע בהן את החמץ, אבל מטביל הוא כדרפו, ואם נתרפא נתרפא. החושש במתניו- לא יסוד יין וחמץ, אבל סך הוא את השמן, ולא שמן ורד.

בני מלכים סכין שמן ורד על מכותיהן, שכן דרכם לסוד בחל. רבי שמעון אומר, כל ישראל בני מלכים הם:

B.) Glosario

aceite de rosas	שמן ורד	muslos	מתניים	dientes	שן
		frotar	לסוד	escupir	לגמוע
		vino	יין	condimentar	לטבל

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 21.23-24

23 וכן שמנים שדרך הבריאים לסוד בהן מותר לסוד בהן בשבת ואף על פי שנתכוין לרפואה, ושאין הבריאים סכין בהן אסורין, החושש במתניו לא יסוד יין וחומץ אבל סך הוא את השמן, ולא שמן ורד אלא במקום שהבריאים סכין אותו, ומותר לסוד שמן ומלח בכל מקום, ניגפה ידו או רגלו צומתה בין ואינו צומתה בחומץ ואם היה ענוג אף ביין אסור. 24 החושש בשניו לא יגמע בהן את החומץ ויפלוט אבל מגמע הוא ובולע, החושש בגרונו לא יערערנו בשמן אבל בולע הוא שמן הרבה ואם נתרפא נתרפא, אין לועסין את המצטכי ואין שפין את השנים בסם בשבת בזמן שמתכוין לרפואה, ואם נתכוון לריח הפה מותר.

כא כיצד לא יאכל דברים שאינן מאכל בריאים כגון אזוביון ופואה, ולא דברים המשלשלים כגון לענה וכיוצא בה, וכן לא ישתה דברים שאין דרך הבריאים לשתותן כגון מים שבשלו בהן סממנין ועשבים. **כה** אין נותנין יין לתוך העין אבל נותן הוא על גב העין, ורוק תפל אפילו על גב העין אסור, קילור ששרה אותו מערב שבת מעבירו על גב עינו בשבת ואינו חושש, מי שלקה באצבעו לא יכרוך עליו גמי כדי לרפאותו ולא ידחקנו בידו כדי להוציא ממנו דם. **כו** אין נותנין חמין ושמן על גבי המכה, ולא על גבי מוך שעל גבי המכה, ולא על גבי מוך ליתנו על המכה בשבת, אבל נותן הוא חוץ למכה ושותת ויורד למכה, ונותנין מוך יבש על גבי המכה, ואם היה עתיק אסור מפני שהוא כרטיה. **כז** רטיה שפרשה על גבי כלי מחזירין אותה, ואם פרשה על גבי קרקע אסור להחזירה, ומניחין רטיה על גבי המכה לכתחלה במקדש שאין איסור שבות במקדש, ובכל מקום מקנחין פי המכה ואין מקנחין את הרטיה שמא ימרח.